



Fins al 3 de setembre 2023, a la sala 3

## SALVADOR SEGUÍ, EL NOI DEL SUCRE

El 2023 es commemora el centenari de l'assassinat de Salvador Seguí, conegut com el Noi del Sucre. Aquesta exposició, organitzada per la Direcció General de Difusió i la Conselleria d'Empresa i Treball, produïda per Abacusidea i comissariada per Sergi Martín, és un recorregut per la seva vida i el seu temps: uns anys fonamentals per entendre com Catalunya es va convertir en una societat industrial, dels quals Seguí en va ser un protagonista essencial.

Assessorament científic: **Teresa Abelló**  
Guió expositiu i coordinació de continguts: **Iago Blasi**  
Disseny museogràfic: **Estudi Ignasi Cristià**

Darrere d'un sobrenom que ens fa pensar en un personatge de ficció, s'hi amaga una personalitat clau per entendre l'origen i l'evolució dels moviments socials al nostre país.

A principis del segle XX, en una Barcelona que esclata de misèria i de ràbia, Seguí s'erigeix en el líder natural d'una classe obrera que pren consciència de si mateixa i que s'adona del seu poder. Al capdavant de la CNT, el Noi del Sucre contribueix a l'assoliment de fites inimaginables, com l'aprovació de la jornada laboral de vuit hores.

Seguí és un personatge inclassificable, un home d'acció i de formació autodidàctica qui, en una època en la qual sovintegen les



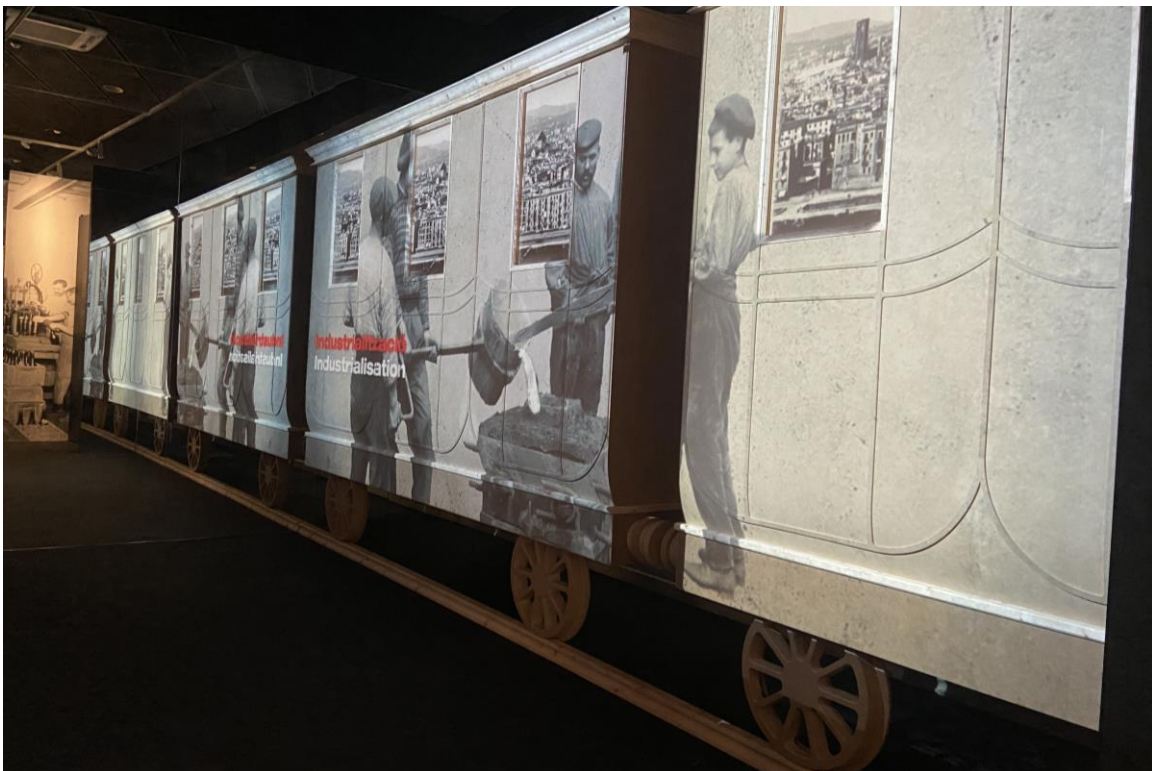
Detall de l'exposició "El noi del sucre"

## Premsa

bombes, té en la paraula la seva principal arma. Admirat i incòmode a parts iguals. Practicant fervent d'allò que anys més tard s'anomenarà cultura del pacte.

Salvador Seguí és una peça que falta en el trencaclosques de la nostra història. Sovint oblidat o reivindicat amb la boca petita. Cent anys després del seu assassinat, una realitat obstinada a repetir-se dona plena vigència al seu discurs.

L'exposició proposa, mitjançant recursos museístics clàssics, reproduccions fidels --els vagons que duïen la pagesia del camp cap a la ciutat, l'interior d'una fàbrica, els cafès on es reunien...--, documents, enregistraments sonors, audiovisuals, fotografies, mappings i altres eines i recursos de suport, un recorregut per la vida del Noi del Sucre, que va ser, també, la de molts milers d'obrers. Així, en un trajecte que comença amb l'arribada a Barcelona i que acaba amb l'explosió de violència i el l'assassinat de Seguí, vivim de ben a prop la seva trajectòria vital, la de la família i els amics, per acabar visualitzant les fites assolides i el llegat que ell i els seus companys de lluita ens van deixar en herència.



*Reproducció d'un dels trens que portaven la pagesia a la ciutat, a la primera sala de la mostra*

## **PRIMERA PART: INFÀNCIA I JOVENTUT**

La història de Salvador Seguí és paral·lela a la història del moviment obrer a Catalunya. La seva família va arribar a Barcelona des de l'Urgell per treballar. Com tanta altra gent del país, i també de València, Múrcia o Almeria, que va omplir les fàbriques i va construir el paisatge de la ciutat industrial, que en bona part ha arribat fins als nostres dies.

La relació entre els treballadors i els amos no era pas fàcil. La violència era tan quotidiana com la misèria. Salvador Seguí de seguida es va relacionar de seguida amb els moviments llibertaris que vertebraven l'organització dels obrers. Com a jove radical va viure els anys de la Barcelona coneguda com la Rosa de Foc i va tastar aviat la repressió i la presó.



*Imatge general d'una de les sales de l'exposició, que reproduïx un cafè de l'època*

## SEGONA PART: CARISMA I LIDERATGE

Ràpidament Seguí va agafar anomenada. Els seus discursos eren antològics, podia parlar hores, discutir i convèncer. La Barcelona d'aleshores estava plena de cafès i tavernes on sorgien tertúlies i trobades. Naturalment, això era un entorn propici per a Seguí.

El noi del Sucre combinava l'oci i conversa amb la pràctica política. El seu carisma, el seu pragmatisme i una oratòria inapel·lable el van projectar cap al lideratge del principal sindicat obrer a Catalunya: la Confederació Nacional del Treball.

## TERCERA PART: LA VIOLÈNCIA

Barcelona, i bona part de la Catalunya industrial, van entrar en una espiral de violència entre l'any 1919 i el 1923. Obrers i sicaris a sou de la patronal s'enfrontaven a trets pels carrers. Aquest període ha passat a la història com els anys del pistolisme. En un fragment de la revista La Campana de Gràcia es podia llegir el següent: *L'ús de la pistola ha esdevingut una cosa tan corrent com la ploma estilogràfica en els que saben d'escriure o la pipa en els que tenen el vici de fumar-hi. Una Star o una Browning no tenen gaire més importància que una caps de mistos. És un signe dolorós d'aquesta crisi.*



Part de l'exposició dedicada a explicar la violència a Barcelona

Tot i el seu rebuig frontal a la violència i la seva cerca constant del pacte, Salvador Seguí va ser una dels centenars de víctimes del pistolisme.

## EPÍLEG: EL MITE INTERMITENT

La figura de Salvador Seguí s'ha reivindicat sistemàticament en temps de democràcia. Va succeir així als anys 30 durant la II República. El franquisme va provar d'esborrar-lo de la memòria però no ho va aconseguir. Amb la Transició, es va recuperar el seu nom a través d'estudis, programes de televisió i carrers i places a diferents poblacions del país.



El seu pensament i la seva lluita per la dignitat de la classe treballadora encara avui és una referència. Els temps han canviat però el seu testimoni continua viu.

### LA VIGÈNCIA DEL NOI DEL SUCRE

TERESA ABELLÓ

Assessora científica de l'exposició

Coordinadora Màster oficial en Història Contemporània i Món Actual

*La mort de Seguí va impactar tothom, com la de Layret tres anys abans. Lluís Companys insistia a dir que els vertaders culpables no van ser els executors dels atemptats, sinó els poders fàctics i econòmics que havien creat el clima favorable als carrers per a uns assassinats tan brutals.*

El centenari de l'assassinat de Salvador Seguí serveix per recordar-ne la figura i recordar la importància històrica de les lluites anarcosindicalistes de les primeres dècades del segle XX. Seguí, conegut com el Noi del Sucre, va tenir una vida curta però intensa. Nascut l'any 1887 a Lleida, va passar uns anys a Tornabous, fins que els pares, com molts obrers, van migrar cap a Barcelona. La família es va instal·lar al centre de la ciutat, al Raval, el lloc que Emili Salut, conegut anarquista, qualificà de "viver de revolucionaris". Seguí va fer honor a aquest apel·latiu.

Home d'una forta personalitat i una gran capacitat oratòria, aviat va destacar entre els cercles obrers fins a arribar a dirigir la Confederació Nacional del Treball de Catalunya en el període més dur i combatiu del sindicat, i convertir-se en la figura més representativa de l'anarcosindicalisme de les primeres dècades del segle XX.

Seguí va viure la Barcelona del primer quart del segle XX, un període de canvis accelerats. Són anys marcats per la Gran Guerra europea, per la concreció d'un catalanisme polític que ha assolit prou maduresa per participar en el joc polític des de sensibilitats diverses, per la irrupció de la dona en totes les esferes de la vida pública i per les grans concentracions de masses reivindicatives. També fou l'etapa de desenvolupament de les grans centrals sindicals, a Catalunya específicament de la CNT, un procés que es veuria frenat, però no destruït, per la dictadura de Primo de Rivera que esclatà sis mesos després de l'assassinat de Salvador Seguí.

La CNT catalana s'havia fundat el 1910. Els primers anys van estar marcats per la clandestinitat i la integració de les diferents societats obreres dins la central sindical. Entre 1916-1920, es produeix un creixement inapel·lable de la Confederació, afavorit per diversos factors que li donaran un caire revolucionari.

---

## Premsa

Uns foren de naturalesa externa, com la Revolució Russa del 1917 i l'onada d'agitació que va commocionar Europa acabada la guerra. Altres, d'origen intern, com la crisi de l'Estat definitivament oberta el 1917 amb la mobilització parlamentària i el descontentament de l'exèrcit. Exponent de la favorable conjuntura revolucionària és l'aliança de les dues grans centrals sindicals, la CNT i la UGT, que va portar a les manifestacions i les vagues generals dels anys 1916 i 1917, impulsades pel desmesurat encariment de la vida. L'augment dels preus estava estretament lligat a la guerra. La posició de neutralitat adoptada pel Govern espanyol va beneficiar molt la indústria catalana. Els països bel·ligerants necessitaven comprar, i perceptiblement les fàbriques i el camp català es van convertir en grans proveïdors. El creixement de la producció va significar l'alça dels salaris, però l'augment de la demanda va fer pujar els preus. La incapacitat política per fer front a la situació va comportar protestes que, sistemàticament, només obtenien per resposta la repressió.



“Un mite intermitent”, dedicat a la vigència de la figura de Salvador Seguí

- L'ACCIÓ DE SALVADOR SEGUÍ VA SER DECISIVA EN AQUELLES MOBILITZACIONS

El seu lideratge es va consolidar al congrés de la CNT catalana de l'any 1918, en què Seguí va ser elegit secretari general. Els impulsors, un nucli de joves militants decidits a constituir una organització sindical potent, eficient i reivindicativa, capaç de plantar cara a la patronal, van imposar el model dels sindicats únics. Tots els treballadors d'una empresa estarien afiliats a la mateixa branca, cosa que faria augmentar l'eficàcia sindical. L'eficiència del nou model es va posar a prova amb la vaga de la Canadenca, l'any 1919. La victòria obrera va induir la burgesia industrial catalana a respondre a la vaga amb acomiadaments generals —lock-out—, a fomentar el contraterrorisme patronal i el sindicalisme groc, i a exigir a l'Estat la repressió total del moviment obrer. El resultat va ser l'etapa de violència desfermada pels carrers de Barcelona que va provocar centenars de morts, entre els quals hi hagué Salvador Seguí, un líder que lluità per la unitat obrera i un sindicalisme fort i independent.

- A LA FI, SALVADOR SEGUÍ HA TRANSCENDIT EL SEU TEMPS

Cent anys després de la seva mort es manté com una icona de l'obrerisme que va lluitar pels drets laborals i sindicals dels treballadors. Més enllà d'una personalitat atractiva, recuperar-ne la figura i trajectòria ens recorda que els avenços socials en l'àmbit laboral —salari, jornades laborals, drets sindicals, etc.— no han estat producte de la bondat del sistema capitalista, sinó de la lluita obrera continuada. Un combat que Seguí va lliurar des del sindicalisme, la catalanitat i, tot i que el transcendia, l'anarquisme.